

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Prologvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

TRACTATUS III.

DE FORMA OBSERVANDA à Visitatore in processu formando, in Testium exami- ne, Rei confessione, & de sententia definitiva.

PROLOGVS.

POST tractatum inquisitionis specialis, à qua proprie tela iudicij exorditur, me-
ritò de modo formando processum, de Testium examine, de confessione à Reo exigen-
da, atque tandem de sententia definitiva à Visitatore ferenda, instituenda erit à
nobis in hoc Tercio Tractatu brevis dissertatio.

CAPVT I.

De modo, & forma procedendi ju-
ridicè inter Regulares obser-
vandis.

PONtifices Summi, præcipue BONIFACIUS
VIII. considerantes, exactum procedendi ju-
ridicè modum plenum esse contentionibus, al-
tercationibus, ac vario iudiciorum strepitu:
tranquillitati, & Religiosorum paci, simul &
charitati consulentes, maturè decreverunt, ut
rimulis & apicibus juris postpositis, Prælari li-
berè, & de plano procedere valeant contra delin-
quentes, abstinendumque docent ab illo rigo-
roso, & pleno juris ordine; tum quia id con-
tentionis genus cum Monachicæ institutionis
tranquillitate multùm pugnat, tum etiam, quia
eo omnis Monachorum vita & instituta ten-
dunt, ut secundùm ea omnes Monachorum
actiones dirigantur: nam aliàs si Prælari Regula-
res in disceptandis Monachorum causis juris
apices prosequerentur, contulendi essent iurif-
periti sæculares, Procuratores & alij, quibus
suppeditanda esset pecunia, & alia incommoda
eiusdem generis sequerentur; quibus nimirum
Religionis candor macularetur.

Sed antequam ulterius progrediamur,
Constitutionem Bonifacij viij. operæ pretium
duximus inferendam.

BONIFACIUS VIII. ad augmentum con-
tinuum Religionum, & Ordinum, quos Romana sus-
cepit, & approbavit Ecclesia, paternè studijs atten-
dentes, & considerantes attentius, quod non inter-
missa sedulitas disciplina & rigoris Ordines supradic-
tos, statumque Regulares salubriter dirigit, & conser-
vat; quodque, si etiam perire, vel remitti contigerit,
Ordo quilibet collabi necessarè cogeretur: penitentes
quoque, quod si Regularium personarum correctio
rimas juris, & apices sequeretur, hujusmodi vigor
lentesceret, ac multiplici laxatione torperet: Nos ve-
stru ipsi supplicationibus inclinatis vobis Auctoritate

Apostolica indulgentia, ut ad correctiones, & puni-
ones fratrum ejusdem Ordinis delinquentium infi-
gendas, Prælari Ordinis supradicti, ad ea quos specila-
re noscuntur, rimulis juris, & apicibus ejus postposi-
tis, liberè procedere valeant, secundum consuetudines
approbatas, & generalia facta & facienda Ordinis
instituta. Nec volumus eisdem licere fratribus, ad es-
dem correctionibus & punitionibus aliquatenus ap-
pellare, pravia deliberatione, & maturitate debita
observati.

Cum autem hac Apostolica Constitutio, sine
concessio facta sit ad propulsandas subditorum ca-
lumnias, & ad compescendam nimiam prælatorum
in puniendis fratribus licentiam, declaramus, & de-
cernimus, quod licet Prælati omnes ad apices juris ex
supradicta Constitutione non teneantur, ut sunt ci-
tationum intervalia, dilaciones interlocutoria, & ce-
teræ hujusmodi, quæ non sunt de essentia juris: non
tamen possunt in actibus judicialibus pro eorum arbi-
trio procedere; sed jure Divino, ac naturali ad sub-
stantialem juris ordinem tenentur.

Ideo statuimus, & decernimus: contra manda-
tam partem, aut in eum qui non est legitimè, ac suffi-
cienter convictus, aut confessus, gravem aliquam sen-
tentiam ferri non posse, nec debere, quæ quæ aut ad-
ibus legitimis, aut officijs Ordinis privetur, aut in exi-
lium relegatur, aut aliquo notabili nocimento affi-
ciatur: & lætam ipso jure nullam esse decernimus,
atque oppositum facientes, actibus legitimis perpetuo
privari debere.

Rursus inibemus, ne Prælati nominatim de
peccato alicujus inquirent: nisi eo de crimine fuerit
infamia jure notatus, aut adversus eum indicia sint
evidentia, vel probabilia.

Caveant præterea Prælati, ne gravi crimine
aliquod suis subditis judicialiter imponant, ut ad cri-
men objectum respondere teneantur, nisi præter de-
nuntiatorem, accusatoremve sit alius saltem Testis
fide dignus juridicè interrogatus, vel nisi Reus esset in-
famia, vel indicij evidentibus evidenter gravatus:
Qui secus fecerit, Prælatus officio privetur Superioris
arbitratu. Si quis autem per duos, vel tres confessus
fuerit convictus de aliquo crimine aliàs omnino oc-
culto, ut sæpè contingit tunc non publicè, sed secretè